

§ 294

**Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
Petrus Pennasen talousarvioaloitteesta ilmastoystävällisen koulu-
ruoanlaadun parantamisesta**

HEL 2019-003292 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla opetuksen ruokalista- ja ateriasuunnittelua ohjaavat asiakasryhmäkohtaiset ravitsemussuositukset eli Syödään ja opitaan yhdessä -kouluruokailusuositus VRN 2017 ja Suomalaiset ravitsemussuositukset VRN 2014. Tavoitteena terveyden edistämisen lisäksi on ympäristön kannalta kestävä ruokavalio.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuoden 2020 talousarviossa on lasten ja oppilaiden sekä opiskelijoiden ruokapalveluihin varattu noin 61,5 miljoonaa euroa. Tästä summasta noin 20,9 miljoonaa euroa kohdistuu peruskoulujen ruokapalvelujen hankintaan eri palvelutuottajilta. Hankinta kattaa ruokapalvelujen tuottamisen kokonaisuudessaan eli ruoan valmistuksen ja tarjoilun sekä elintarvikkeiden hankinnan. Kustannuksista noin 50 % kohdistuu elintarvikkeiden hankintaan ja noin 50 % palveluun.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan peruskouluissa on vuonna 2020 arviolta noin 45 500 lasta. Ateriamäärissä tämä tarkoittaa arviolta noin 8,6 miljoonaa aterialta vuodessa. Kouluruoan keskiarvokustannus on noin 2 euroa aterialta. Näin jokainen 10 sentin korotus kouluruoan raaka-aineisiin edellyttää arviolta noin 860 000 euron korotusta kokonaismenoissa. Mahdollisia korotuksia ei ole realistista kohdistaa jokaiseen ateriaan vaan ne tulee kohdistaa ruokalistalla määrättyihin aterioihin. Seuraavassa on arvioitu jotain toimenpiteitä ja niiden kustannusvaikutuksia:

- lämmin kasvislisäke (40 g) kustantaa 0,14 euroa aterialta eli kerran viikossa lisättyinä nykyiseen ateriakokonaisuuteen kustannus on noin 242 000 euroa vuodessa
- kaura- tai soijamaidon tarjoaminen yhtenä juomavaihtoehtona maksaisi noin 610 000 euroa vuodessa oletettuna että enintään 30 % oppilaista valitsisi kaura- tai soijamaidon. Ravitsemussuositukset suosittavat edelleen kuitenkin ruokajuomaksi rasvatonta maitoa tai piimää, mutta kaura- tai soija voi täydentää niiden oppilaiden ateriakokonaisuutta, jotka juovat vettä.

- kuuden viikon ruokalistalla olevien papu/linssi/soija kasvisruokien vaihtaminen uuteen kasviproteiinin lähteeseen maksaisi keskimäärin 0,01 euroa/ateria eli 86 000 euroa vuodessa.
- raejuusto (20 g) salaattipöydässä yhtenä lisäkomponenttina kerran viikossa maksaa 0,05 euroa/annos eli 69 000 euroa vuodessa oletuksena, että oppilaista 80 % ottaisivat raejuuston.

Huomioitavaa kuitenkin on, että toimiala ja ruokapalvelutuottajat ovat sitoutuneet sopimuksissa ja niiden palvelukuvauksissa määritettyihin laatu- ja kustannustasoihin. Sopimuskauden aikana ei ole mahdollista edellyttää palvelutuottajalta isoja muutoksia raaka-aineisiin varsinkin, kun niillä on kustannusvaikutuksia. Lisäksi mahdollisten sopimusmuutosten toteutuksissa tulee arvioida lasten ja oppilaiden tasavertaisuus.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuoden 2020 talousarvioehdotus ja vuosien 2020-2022 taloussuunnitelmaehdotus on laadittu kaupunginhallituksen hyväksymien laatimisohjeiden mukaisesti. Ohjeissa on määritelty kaupunkistrategian tuottavuustavoitteen sallima käyttömenojen enimmäiskasvu vuonna 2020. Tämän kasvun puitteissa talousarvioesityksessä on huomioitu nykyisen palvelutason turvaaminen huomioiden asiakasmäärän muutokset. Lisäksi on huomioitu kaupunkistrategiaan sisältyviä palvelutason parannuksia. Esityksen mukainen lisäys ei sisälly kaupunkistrategiaan eikä sitä ole ollut mahdollista sisällyttää menojen kasvurajoite huomioiden talousarvioehdotukseen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kari Salovaara, hankintapäällikkö, puhelin: 310 43033
kari.salovaara(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa Petrus Pennasen ja kahden muun valtuutetun talousarvioaloitteesta 28.8.2019 mennessä, jossa ehdotetaan kouluruokailun käytettävän määrärahan korottamisesta niin, että se vastaisi paremmin maan keskiarvoa ja parantaisi ruoan laatua ilmastoystävällisen kasvisruoan osalta.

27.08.2019

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kari Salovaara, hankintapäällikkö, puhelin: 310 43033
kari.salovaara(a)hel.fi

Oheismateriaali

1 Talousarvioaloite ilmastoystävällisestä kouluruuasta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 13.08.2019 § 248

HEL 2019-003292 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kari Salovaara, hankintapäällikkö, puhelin: 310 43033
kari.salovaara(a)hel.fi